

економічних, екологічних і соціальних інтересів; сприяння сталому розвитку на міжнародному рівні (участь компаній у програмах ООН та інших міжнародних організацій).

Список використаних джерел:

1. Савченко Е.О. Шляхи транснаціоналізації українських підприємств та стратегії взаємодії з ТНК / Савченко Е.О. К. – 2010, с. 349-353.
2. Шабліна Я.В. Транснаціональні корпорації – ядро інноваційного розвитку національної економіки / Шабліна Я.В. // Проблеми науки: Інноваційно-інвестиційна діяльність. – 2011. – с. 22-29.
3. Клименко Я.В. Місце та роль транснаціональних корпорацій в системі міжнародних економічних відносин / Клименко Я.В., Скляренко О.К. – Кіровоград. – 2010.
4. Ajaui, Ezekiel Oluwole & Omolekan, Olushole Joshua The impact of multinational corporations (MNCs) on sustainable development of Nigerian economy/ Ezekiel Oluwole, Olushole Joshua // A case study of shell B.P. - с. 111-125.
5. Циганов С.А., Яншина А.М. Проблеми сталого розвитку у контексті неолібералізаційної моделі глобалізації /Циганов С.А., Яншина А.М// “Економіка України”. — 2013. — 4 (617).
6. Гудем К. Транснаціоналізація як чинник глобалізації /Гудем К. // Вісник КНТЕУ №4. – 2014. – с.33-44.
7. Офіційний сайт журналу «Fortune»/ Fortune Global 500. Annual ranking of the world's largest corporations [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://money.cnn.com/magazines/fortune/global500/2011/index.html>.
8. Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://wdc.org.ua/uk/data>

13.09.2015

УДК 339.94

Груциньська Н.М.

д.е.н., професор кафедри міжнародної економіки і економічної дипломатії
Дипломатична академія України при Міністерстві закордонних справ України

ГЕОСПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ЯК СІМБІОЗ ГЕОЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ ТА МІЖНАРОДНОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

Анотація. У статті зроблена спроба обґрунтувати особливості гео економічної конкуренції як симбіозу гео економічної стратегії і міжнародної конкуренції. Обґрунтувати місце та вплив гео економічної конкуренції в геопросторі з урахуванням сучасних глобалізаційних технологічних трансформацій та еволюції міжнародної спеціалізації України.

Автором зауважується, що світовий економічний порядок змінюється під впливом політичних, економічних, соціальних, культурних трансформацій, які, в свою чергу, обумовлюються глибокими глобальними процесами. В умовах стрімких інформаційних, технологічних змін структури національних економік також переформатовуються. Вони формуються під впливом зовнішніх факторів, обумовлених змінами світового порядку, геополітичними та гео економічними процесами. Міжнародна спеціалізація країни тепер залежить не лише від внутрішніх резервів (природних, людських), а більшою мірою від місця держави на міжнародній арені, рівня її міжнародних зв'язків в економічній, політичній сферах. Міжнародна спеціалізація все більше приймає характер внутрішньогалузевої спеціалізації, пов'язаної з галузями, що засновані не стільки на використанні природних ресурсів, підготовлена в якості певних основ для роздумів щодо питань розвитку питань міжнародної спеціалізації, гео економіки, світових трансформаційних процесів та, безумовно, місця в цих процесах рідної країни автора – України.

Ключові слова: міжнародна спеціалізація, геополітика, гео економіка, глобалізація, виробниче кооперування, постіндустріальне суспільство.

ГЕОСПЕЦИАЛИЗАЦИЯ КАК СИМБИОЗ ГЕОЭКОНОМИЧЕСКОЙ КОНКУРЕНЦИИ И МЕЖДУНАРОДНОЙ СПЕЦИАЛИЗАЦИИ

GEOSPETSIALIZATION AS COMPETITION AND SIMBIOZ GEOECONOMIC INTERNATIONAL SPECIALIZATION

Анотація. В статье сделана попытка обосновать особенности геоэкономической конкуренции как симбиоза геоэкономической стратегии и международной конкуренции. Обосновать место и влияние геоэкономической конкуренции в геопространстве, учитывая современные глобализационные технологические трансформации и эволюцию международной

Abstract. The article attempts to justify the features of geo-economic competition as symbiosis geo-economic strategy and international competition. To prove the place and geo-economic impact of competition in the light of contemporary geospatial globalization process transformation

специализации Украины.

Автор подчеркивает, что мировой экономический порядок меняется под влиянием политических, экономических, социальных, культурных трансформаций, которые, в свою очередь, обусловлены глубокими глобальными процессами. В условиях стремительных информационных, технологических изменений структуры национальных экономик также переформируются. Они формируются под влиянием внешних факторов, обусловленных изменениями мирового порядка, геополитическими та геоэкономическими процессами. Международная специализация страны теперь зависит не только от внутренних резервов (природных, человеческих), а в большой степени, от места государства на международной арене, уровня его международных связей в экономической, политической сферах. Международная специализация все больше принимает характер внутриотраслевой специализации, связанной с отраслями, которые основаны не только на использовании природных ресурсов, подготовлена в качестве определенных основ для размышлений касательно вопросов развития, вопросов международной специализации, геоэкономики, мировых трансформационных процессов и, безусловно, места в этих процессах родной страны автора – Украины

Ключевые слова: международная специализация, геополитика, геоэкономика, глобализация, производственное кооперирование, постиндустриальное общество.

Вступ. Взаємопов'язаність міжнародної спеціалізації з геополітичними процесами є характерною ознакою сучасних світових процесів. В такому контексті, геоспеціалізація може розглядатися в двох напрямках своєї реалізації по відношенню до країн: країни, на яких впливає геоспеціалізація (pasivus) – пасивні та країни, які впливають на геоспеціалізацію інших країн (activus) – активні. Наприклад, як відповісти на запитання: що визначає напрямки спеціалізації США? Наскільки геополітика впливає на вибір спеціалізації країни? Скоріше навпаки, структура спеціалізації США обумовлює її геополітичний вектор. *Взаємодоповненість та гармонійність геополітики, геоелектроніки і міжнародної спеціалізації - показники успішних економік і політик країн.*

Геоспеціалізація є поєднанням понять спеціалізації та геоелектроніки, поняття, яке характерне для сучасного періоду світових процесів, обумовлених широкими глобальними, інноваційними, інформаційними, технологічними особливостями. Виходячи з таких характеристик, геоспеціалізація – це міжнародна спеціалізація національної економіки обумовлена геоелектронічними та геополітичними впливами. Також, геоспеціалізація обумовлюється інтеграційною приналежністю, політичною ситуацією на внутрішньому та зовнішньому ринках, залежить від географічного розташування, а відповідно від рівня співпраці з країнами – сусідами, який, в свою чергу, обумовлюється їх зовнішньою політикою.

Аналіз використаних джерел. Теоретичну основу статті становлять роботи провідних вітчизняних і закордонних учених і фахівців у сфері процесів глобалізації, постіндустриального розвитку, конкурентоспроможності національної економіки, міжнародних інноваційних процесів, аналізу технологічних укладів, у т. ч. наукові праці українських і російських учених, таких як А. Філіпенко, А. Гальчинського, Б. Гаврилишин, В. Новицького. При проведенні аналізу умов формування нового світового порядку використовувались напрацювання С. Гантінгтона, Т. Стоуньєр, Зб. Бжезинський, Е. Тоффлер.

Конкурентоспроможність національних економік розглядається в роботах західних вчених, таких як П. Кругман, У. Девонс, М. Портер, Д. Сакс, Р. Фостер. Сутність глобалізації та її вплив на рівень національної конкурентоспроможності досліджуються в працях зарубіжних вчених: М. Кастельса, Дж. Стіглер.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування особливостей геоелектронічної конкуренції як симбіозу геоелектронічної стратегії і міжнародної конкуренції в геопросторі з

and evolution of international specialization Ukraine.

The author is observed that the global economic order is influenced by political, economic, social and cultural transformations, which, in turn, conditioned by underlying global processes. With the rapid information, technological changes in the structure of national economies as pereformation. They are influenced by external factors due to changes in the world order, geopolitical and geo-economic processes. International specialization of the country now depends not only on internal resources (natural and human), and more from a place on the international arena, the level of international relations in the economic, political spheres. International specialization increasingly takes the form of intra-industry specialization related industries, based not so much on the use of natural resources, preparative as certain bases for reflection on issues of international development expertise, geo, world transformation processes and, of course, in these processes author's native country - Ukraine.

Keywords: international specialization, geopolitics, geo-economics, globalization, clustering, post-industrial society.

урахуванням сучасних глобалізаційних технологічних трансформацій та еволюції міжнародної спеціалізації України.

Результати. Технологічні трансформації сучасних глобальних процесів зумовлюють значні зміни в структурах міжнародної спеціалізації кожної національної економіки, в т. ч. й України. Особливого значення щодо визначення місця національної економіки в сучасних світогосподарських процесах набувають інноваційні, інформаційні, зумовлені технологічними трансформаціями глобальні процеси та їх вплив на національні економіки. Сучасне розмежування країн світу обумовлюється міжнародним поділом праці; постійними порушеннями рівноваги світового господарства, пошуком ефективніших технологій і способів виробництва, які дають змогу поліпшувати умови життя людей.

Особливе місце серед факторів, що сприяють отриманню країною конкурентоспроможного місця на світовому ринку, є стан міжнародної спеціалізації її національної економіки. Аналіз еволюції процесів спеціалізації доводить, що саме спеціалізація спонукала до створення інтеграційних утворень, розвитку не лише регіоналізації, а й глобалізації. Проте тенденції кінця ХХ — початку ХХІ ст. визначають зворотній вплив (табл.1). Міжнародна спеціалізація країн прямопропорційно залежить від загальних процесів глобалізації, інтернаціоналізації, інтеграції. Утвердитися в сучасному світі як державі, яка виробляє конкурентоспроможний товар, може лише країна з активною інформаційно-технічною економікою. Крім того, змінюються і ознаки спеціалізації, яка переходить з подетальної до предметної.

Таблиця 1

**ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ
ТА КООПЕРУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА**

Роки	Ознаки спеціалізації
30-ті ХХ ст.	Міжнародна міжгалузева спеціалізація виробництва та відповідний обмін продукції однієї комплексної галузі на продукцію іншої
50—60-ті ХХ ст.	Посилення міжнародної внутрішньогалузевої спеціалізації виробництв, але на рівні первинних галузей, що, в свою чергу, окреслює наявність предметної спеціалізації
70—80-ті ХХ ст.	Внутрішньогалузева міжнародна спеціалізація виробництва і відповідний обмін товарами-аналогами з різними споживчими характеристиками
1990—2000 рр.	Тенденції до зростання внутрішньогалузевої міжнародної спеціалізації виробництва — наявність предметної спеціалізації
Перше десятиріччя ХХІ ст.	Зростання внутрішньогалузевої міжнародної спеціалізації виробництва

*складено автором

Держави, що не приєднуються до технологічного процесу, залишаються осторонь світових економічних перетворень та ризикують зникнути як самостійні. ХХ ст. характеризувалося стрімкими трансформаційними процесами, які охопили всі групи країн, мали різний характер проведення та, відповідно, різні результати. Такі думки ще раз підтверджують необхідність досягнення країнами самоорганізації, отримуючи можливість прогресивно розвиватися, бути динамічними.

В умовах глобалізації фактично продемонструвала свою безперспективність політика т. зв. наздоганяючої модернізації, за рецептами якої (починаючи з 60-х років) розвивалася значна частина країн Латинської Америки, Азії та Африки і яка в 90-ті роки набула поширення на пострадянському просторі, зокрема і в Україні. Ця політика не сприяла вирішенню ключової проблеми сучасного світового процесу: забезпечення сталого розвитку та вирівнювання країн за якістю життя населення. Нині чимало держав опинилося за межами економічного і соціального прогресу.

Багатовіковий досвід світового економічного розвитку свідчить про те, що революційні вибухи неминуче завершувалися розвалом економіки з великими втратами, вкрай негативними соціальними наслідками і людськими трагедіями. При цьому програми подолання цих наслідків вимагали величезних інвестиційних і поточних затрат, а також відповідного часу. На економічне й технологічне відновлення навіть до рівня стартових рубежів, з яких починається подальший розвиток, здебільшого витрачалися десятиріччя.

У той самий час еволюційний прогресивний розвиток, не викликаючи соціальних потрясінь, забезпечує планомірну трансформацію темпами більш високими, бо не відбуваються періодичні руйнації господарських структур і джерел внутрішніх нагромаджень,

які спрямовуються в інвестиційну та інноваційну діяльність у чергових відтворювальних циклах.

Негативним прикладом можуть бути економічні процеси пострадянських країн, у т. ч. України. У 1991—1996 рр. на величезному економічному просторі цих країн зруйновано значну частину економічного і науково-технічного потенціалу, втрачено майже половину ВВП та внутрішніх інвестиційних нагромаджень, різко знижено рівень життя основної маси населення.

Водночас уряди Китаю та інших країн Тихоокеанського регіону, планомірно й цілеспрямовано реформуючи свої економічні системи за еволюційною моделлю під чітким державним регулюванням і контролем, досягли значних успіхів в економічному оновленні й зростанні.

Сучасний світ змінюється досить швидко, і навіть орієнтовані раніше на сировинну міць країни форсованими темпами починають перебудовувати свої економіки на новий технологічний уклад, щоб забезпечити довготривалу сталість і конкурентоспроможність.

Якщо ХХ ст. було епохою галузей, котрі базувалися на використанні природних ресурсів та ефективних технологій, то у ХХІ пануватимуть «штучні інтелектуальні галузі», економіка інтелектуальних активів, головними чинниками розвитку яких є не виробництво та впровадження, а наявність ідеї, проекту, програми. Технологічний розвиток економіки передбачає розвиток економіки шляхом прогресивних зрушень, залучення інвестицій, послідовного зростання науково-технологічного сектору, економіки знань. Відставання розроблення теорії технологічних укладів, невикористання її в процесі державного прогнозування та управління призводять до викривлень у розвитку країни.

Основною проблемою конструювання засад нового економічного укладу в сучасних умовах стає фактор адаптації його внутрішніх особливостей до національного характеру індустріальної економіки. Новітні галузі є специфічними за своїми ознаками елементами національної економіки, бо вони безпосередньо підпорядковуються законам глобальних економічних потоків. Проблеми і перспективи їх функціонування — це складноструктурний комплекс глобальної й національної економіки. Основним проблемним вузлом постіндустріального дизайну, що був концептуально визначений останнім часом, стала необхідність розроблення моделі розбудови постіндустріальної гуманітарної економіки в окремій країні.

Загалом на фоні стрімкого зростання значущості інформаційної складової зменшується вагомість індустріальних форм організації економіки. Новітні технології дають унікальну можливість країнам з обмеженими ресурсами «перестрибнути» цілі цикли промислового розвитку, які ще кілька років тому треба було пройти, щоб досягти сьогоdnішнього рівня економічного розвитку західного суспільства.

Формування постіндустріального суспільства передбачає нову історичну фазу розвитку цивілізації, в якій головними продуктами виробництва є інформація і знання. Ознаками, що вирізняють інформаційне товариство, є: збільшення ролі інформації і знань в житті суспільства; зростання частки інформаційних комунікацій, продуктів та послуг у валовому внутрішньому продукті; створення глобального інформаційного простору, який забезпечує ефективну інформаційну взаємодію людей, їх доступ до світових інформаційних ресурсів і задоволення їхніх потреб щодо інформаційних продуктів і послуг. Абсолютно правильним є твердження Дж. Сакса, що «розрив у технологіях подолати набагато складніше, ніж розрив у капіталі»³. За оцінкою С. В. Мочерного, модель постіндустріального суспільства (Д. Белл, Р. Арон) передбачає найважливіші структурні елементи постіндустріального суспільства за участю університетів, наукових інститутів та дослідних організацій, а матеріальні продуктивні сили перестають відігравати вирішальну роль⁴.

В контексті формування постіндустріального суспільства актуальності набуває «мережеве суспільство» (анг. *networker economy, networker socialy*). Мережеву економіку можна

³ Сакс Д. «Цена цивилизации» Москва, Издательство Института Гайдара, 2012

⁴ Мочерний С. В., Ларіна Я. С., Фомішин С. В. Світове господарство в умовах глобалізації. — К. : Ніка-Центр, 2006. — 200 с.

розглядати з декількох поглядів: як перехід від індустріальної економіки до постіндустріальної, як цифрову та інформаційну інфраструктуру, в аспекті прав інтелектуальної власності. Мережева економіка, безумовно, є провідником постіндустріального суспільства і, водночас її можна вважати каталізатором технологічного розвитку країни. Також, слід зауважити, що мережева економіка розглянута як еволюційний фактор впливу на геоспеціалізацію.

Соціальна революція як явище, що продукує зміни в суспільстві.

Соціальна революція – є найрадикальнішим засобом вирішення суспільних проблем. Соціальна революція, як правило, є передвісником формування геоспеціалізації, проте не відомо яку саме форму приймуть країни учасники (активаторів чи пасивів). Комплекс протиріч, котрі склалися в економічній, господарській, управлінській, політичній, соціальній, ідеологічній та інших сферах суспільства впливають на характер соціальної революції.

Революція – це завжди дилема поміж правом та справедливістю. Однак право, якщо воно не стоїть на сторожі справедливості, не може вважатися непорушним. Серйозне загострення соціально-економічної ситуації, тотальна корупція, планомірне згортання демократичних прав і свобод, неможливість розв'язати наявні проблеми законними методами та демократичними процедурами – чинники, які підштовхували людей до революційних виступів.

Наведемо приклад геоспеціалізації внаслідок революційних дій. Арабська весна – низка постань та революцій в арабському світі, що почалась з Тунісу, потім в Єгипті, Ємені та Бахрейн, Лівії. Арабська весна змінила внутрішню владу та закріпила позиції зовнішніх партнерів. США та Європа володіють значною часткою природних ресурсів країн Арабського світу, а саме США контролює приблизно 60% цін на нафту; Лівія ще у 2011 році експортувала Західному світу 2% нафти від усього світового продажу. В даному випадку, можна визначити арабські країни як ті, на які впливають процеси геоспеціалізації, а США та країни Європи – країни активатори або ті, що впливають на геоспеціалізацію.

Революції в країнах Центрально-Східної Європи (Польща, Угорщина, Болгарія, Румунія, Чехословаччина, Албанія), спричинені глибокою економічною та соціально-політичною кризою, відставанням від індустріально розвинутих країн Заходу. Нові сили проголошували курс на заміну тоталітарного соціалізму демократичним; підтримували плюралізм і багатопартійність, критику тоталітаризму і політики компартій. Крім того, активний розвиток підсилювався інтеграційним європейським вибором країн даного регіону. Відповідно, такі революційні процеси продиктовані внутрішніми складними умовами та переформатовують країни Центрально-Східної Європи з пасивів в активаторів.

В період по-воєнного періоду та по 2013 рік в Європі можна виділити такі хвилі революційного піднесення: 1968 р. – хвиля протестних рухів у Західній Європі (передовсім Франції), 1989 р. – оксамитові революції Центрально-Східної Європи, 2004 р. – Помаранчева революція в Україні; 2013 – 2015 рр. – Революція Гідності та військовий конфлікт на Сході України.

Зміна уряду Україна, що відбулася в результаті Помаранчевої революції, і пов'язана з цим радикальна переорієнтація внутрішнього і зовнішньополітичного курсу країни дали привід багатьом спостерігачам говорити про чергу "кольорових" революцій, що почалася зі зміни влади в Сербії та продовжилася в Грузії і на Україну, намагатися знайти аналогії між ними та визначити ті держави, в яких можливе повторення "кольорових" революцій. Зі свого боку, влади країн, які називалися як потенційні об'єкти застосування "революційного досвіду", почали певні контрзаходи для недопущення цього. Що, в свою чергу, дає можливість стверджувати, що події в Україні 2004 року спонукали до геополітичних, а відповідно і геоекономічних зрушень, як в Європі, так і в Євразії та США.

Період кінця 2013 року і по теперішній 2015 рік змінив і продовжує змінювати не лише внутрішньонаціональні, внутріньоособистісні уклади, а має і геополітичні та геоекономічні наслідки.

Прискорення процедури вступу України до Європейського Союзу є необхідним для визнання країни на міжнародному рівні не лише формально, а повноцінно, створення відповідної підтримки та умов для інвестування. Такі процеси підтримуються змінами відношення міжнародного, безпосередньо європейського суспільства до Росії, введення економічних санкцій та здійснення інших політичних та економічних впливів.

Військовий конфлікт на Сході України 2014 – 2015 років спровокував роз'єднання коопераційних відносин України та Російської Федерації та значні зміни в торговельні, інвестиційні та інші сфери співпраці двох країн, а, відповідно, вплинувши і на сусідні держави. Прояви геоспеціалізації найбільш відчутні на зміні зовнішньої політики України, активне переформатування з російського на європейські ринки, зменшення торговельного обороту з країнами Латинської Америки та збільшення з країнами Африки є характеристикою геоспеціалізації України.

Соціальна революція відображує негатив внутрішнього стану країни. Зміна свідомості людей, які здійснюють, приймають участь у революції, впливає на розвиток самої країни, як її внутрішньої так і зовнішньої політики.

Висновки. Процеси геоспеціалізації, обумовлені геополітичними та гео економічними процесами сприяють формуванню нового економічного порядку, який передбачає посилення міждержавного регулювання світового господарства і міжнародних економічних відносин з урахуванням інтересів країн, яких позбавляють вигід активні сили світового ринку.

Світопорядок передбачає взаємодію економіки і політики, національний розвиток та інтеграційні процеси, національної ідентичності та глобалізаційним процесам поєднання націй.

Сучасний етап формування нового економічного порядку характеризується трансформацією суспільних інститутів, зміною усього світового середовища, сучасні комунікаційні технології посилюють владу міжнародних організацій, що відстоюють економічні та політичні інтереси країн-гегемонів. Виробництво інтелектуального продукту й нових технологій стає все більш прибутковим і монополізується розвиненими країнами. Вони сьогодні виступають постачальниками якісно нового необмеженого ресурсу — інформації та знань, отримуючи за свідомо заниженою вартістю обмежені матеріальні ресурси із країн світової периферії. Такий розподіл праці спричинює новий механізм формування і розподілу багатства. Загострюється міждержавна економічна конкуренція, що ще більш посилює економічну асиметрію у взаємозалежності найбільш розвинених і найменш розвинених країн.

Світовий порядок повинен бути заснований на гармонійному співвідношенні, з одного боку, прав і свобод держав і народів, а з іншого - обов'язків перед людством. Разом з тим необхідне збереження національного суверенітету держав як гарантів захисту інтересів, прав і свобод свого населення.

Справедливий світовий порядок, що ґрунтується на дійсному рівноправ'ї держав і народів, неможливий без вироблення чіткого кодексу поведінки держав на міжнародній арені. Необхідні прийняті всіма державами дієві, навіть жорсткі механізми впливу на держав-по-рушників цього кодексу. Світовий порядок, безперечно, має забезпечуватися переважно мирними засобами. Він повинен бути побудований так, щоб провідні держави світу були такими ж відповідальними за порушення норм міжнародного права, як і всі інші.

Разом з тим, розглянувши ознаки геоспеціалізації, залишилось ряд запитань:

1. Геоспеціалізація спонукає до необхідності зміни інституційного укладу, економічної системи шляхом активного використання мережевої економіки, а іноді і шляхом революційних дій, чи навпаки внутрішній стан країни спонукає до переформатування спеціалізації країни?

2. Яке поняття довготриваліше: міжнародна спеціалізація чи геоспеціалізація? Враховуючи, що основним чинником впливу на геоспеціалізацію є безпека країни, і загроза їй спонукає країну до вибору нової зовнішньої політики іноді з ігноруванням факторів впливу на спеціалізацію країни. Разом з тим, розвиток мережевої інформаційної економіки сприятиме розвитку видів міжнародної спеціалізації як позитивної, безпечної форми співпраці об'єднання країн.

3. Чи можна стверджувати, що наявність геоспеціалізації - це шлях до перемоги в економічній боротьбі?

Дані запитання та значний пласт інших, породжених в процесі ознайомлення та аналізу історичних, економічних та іншого характеру матеріалів щодо світових трансформаційних, геотрансформаційних процесів стане поштовхом для майбутніх досліджень та знайде своє місце на сторінках монографій, підручників.

Список використаних джерел:

1. Белл Д. (1999). Грядущее постиндустриальное общество: Пер. с англ. Под ред. В.Л. Иноземцева. - С.167
2. Бжезинский □ 36. (2008). Новыи □ Мировои □ Порядок в опасности из-за "сопротивления широких масс населения. <http://dialogs.org.ua>.
3. Гаврилишин Б. (2013). До ефективних суспільств. Дороговкази в майбутнє. – 4-те українське видання, без змін. – 248 с.
4. Гальчинський А.С. (2013). Політична нооекономіка – Монографія – К.:”Либідь”. 472 с.

5. Гантінгтон С. «Новий світовий порядок у ХХІ столітті: тенденції та європейський вимір». <http://xyz.org.ua/russian>.
6. Сакс Д. (2011). «Цена цивилизации» Москва, Издательство Института Гайдара, The Price of Civilization.
7. Мочерний С. В., Ларіна Я. С., Фомішин С. В. (2006). Світове господарство в умовах глобалізації. — К. : Ніка-Центр. 200 с.
8. Джевонс У. (1871). Теория политической экономии. (The Theory of Political Economy, С. 536.
9. Кастельс М. (2000). Информационная эпоха: экономика, общество и культура. Под ред. О.И. Шкаратана. М.: ГУ-ВШЭ, . С.608
10. Новицький В.С. (2008). Інноваційна парадигма в контексті регулятивних завдань. Наук. журн. «Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право)». – № 1–2.
11. Стиглер Дж. (2003). Глобализация: тревожные тенденции. – М. С. 300
12. Стоуньер Т. (1986). Информационное богатство: профиль постиндустриальной экономики. Новая технократическая волна на Западе. – М. С. 394-413
13. Турен А. (1998). Название, Возвращение человека действующего. Очерк социологии. Год издания. 204 с.
14. Філіпенко А.С. (2007). Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність. – К.: Знання. С.670
15. Фостер Р. (1987). Обновление производства: атакующие выигрывают. Пер. с англ. / Общ. ред. и вступ. статья В.И. Данилова-Данильяна. М. с. 125
16. Харрод Р.Ф. (1999). К теории экономической динамики. – М.: Гелиос АРВ. С.160

17.09.2015

УДК 140.8+330.366+378.1

Корсак К.В.

д. філос. н., професор, зав.лаб.
ПВНЗ «Київський медичний університет»

ПОЧАТОК ЛІКВІДАЦІЇ ЗАГРОЗИ ГЛОБАЛЬНИХ ВІЙН І ЦИВІЛІЗАЦІЙНОГО КОЛАПСУ

Анотація. *Вся новітня історія світу свідчить, що «подвійна розумність» людини є небезпечним міфом. Хоч уже в 1972 році було доведено неминучість колапсу людства в разі індустріального прогресу, та пізніше були проігноровані всі попередження і рух до катастрофи тільки прискорився. Спроби автора поширити інформацію про відкриті ним екологічно безпечні ноотехнології не отримали підтримки. Цей провал доводить, що народи зазвичай ігнорують попередження пророків, а враховують їх і мудрішають тільки після катаклізмів з втратою 30-40% свого складу. Та умови для виживання людства вже формуються як група відкритих автором екобезпечних виробництв, які бажано називати "ноотехнологіями". Загроза колапсу зникне завдяки безкоштовності сонячної енергетики і досконалості реплікаторів (3D-принтерів) високих поколінь.*

Ключові слова: біологія, класифікація людей, етологія, консерватизм соціуму, умови росту мудрості, гігантизм, психоз манії величч, ноотехнології, перовськіт і реплікатори, справжня «третя ноохвиля»

НАЧАЛО ЛИКВИДАЦИИ УГРОЗЫ ГЛОБАЛЬНЫХ ВОЙН И ЦИВИЛИЗАЦИОННОГО КОЛЛАПСА

START ELIMINATING THE THREAT OF GLOBAL WAR AND THE COLLAPSE OF CIVILIZATION

Аннотация. *Вся новейшая история мира свидетельствует, что «двойная разумность» человека является опасным мифом. Хотя уже в 1972 году была доказана неизбежность коллапса человечества в случае индустриального прогресса, но позже были проигнорированы все предупреждения и движение к катастрофе только ускорилось. Попытки автора распространить информацию об открытых им экологически безопасных ноотехнологиях не получили поддержки. Этот провал доказывает, что народы обычно игнорируют предупреждения*

Abstract. *The author is convinced that the real pyramid of priorities of the entire population of Homo Sapiens Sapiens is significantly different from the well-known model of Maslow's for personal use, with the top of spirituality or self-realization is not, and removal of threats to its long existence. Unfortunately, not only the multiplicity of candidates for "Darwin Award", but also the modern history of the world shows that the "double reasonableness" of man is a dangerous myth. Although already in 1972 proved the inevitability of the collapse of humanity in the case of industrial progress, but were later ignored all warnings and movement to disaster only accelerated. Author attempts to disseminate information about open them environmentally friendly nootechnologies not supported. This failure proves that the people usually*